

Timo Kinnunen
Särkiniementie 16 A 41
70700 Kuopio
Finland

Referaatti Walker Percyn artikkelista

*"Jos **Sitting Bull** olisi ollut **Just a Bull**, ei olisi ollut mitään mieltä tehdä hänestä tarinaa" (Jarto Gunman's Child)*

Johdanto

C.S. Peircen myöhemmistä seuraajista esittelen seuraavassa lyhyesti **Walker Percyn**, joka on kehitellyt erityisesti *maailmaa* koskevan jatkuvuuden periaatteen kehittelyä. Alunperin liitin tämän artikkelin osaksi *Laki, etiikka, ja luonto* -nimistä tutkielmaani, mutta koska se on siellä tavallaan "väärässä paikassa", leikkasin sen tänne, ja sämpläsin sitä samalla vähän.

Termillä *maailma* tarkoitetaan tässä nimenomaisesti sitä ihmisen todellisuutta, jossa hän käsitteineen kokee operoida. **Percy** on kirjailija ja filosofi, joka eli ja työskenteli ainakin tässä referoidun artikkelin julkaisun aikoihin Convingtonissa, Lousianassa. Hän syntyi Birminghamissa, Alabamassa, ja sai B.S. arvon Pohjois-Carolinan yliopistossa, ja M.D. arvon Columbian yliopiston lääketieteen ja kirurgian Collegesta. Hän on julkaissut myös runsaasti teoksia.

(**Percy, W.**, *The Divided Creature, The Trouble with the West*, (From rep rint Wilson Quarterly), s. 80 1989; Woodrow Wilson International Center for Scholars., Summer 1989; AA 9 / 89-37)

Walker Percy tunnustautuu **C.S. Peircen** oppilaaksi, ja kuvaa tätä vaikeaksi, eksentriseksi mieheksi, jonka eräs kummallinen ominaisuus oli se, että hän kykeni toisella kädellään kirjoittamaan häntä vaivaavan kysymyksen - samalla kun ryhtyi toisella kädellään kirjoittamaan ongelmaan vastausta. **Percyn** mukaan **C.S. Peirce** oli tiedemies, loogikko - eli tarkemmin symbolisen logiikan isä, filosofi ja *semantiikan* perustaja - eli tieteen, joka tutkii merkkejä.

(**Percy, W.**, *The Divided Creature, The Trouble with the West*, (From rep rint Wilson Quarterly), s. 80 1989; Woodrow Wilson International Center for Scholars., Summer 1989; AA 9 / 89-37.)

Tietenkään se, että joku kysyy itseltään jotakin vasemmalla kädellä kirjoittaen, ja vastaa siihen itse oikealla kädellä kirjoittaen, takaa mitenkään sitä, että saatu vastaus olisi järkevä, tai jotakin enemmän kuin tällainen yksilö voisi vastata. Mutta onhan se sinällään kätevä piirre ihmisessä.

Walker Percy näkee **C.S. Peircen** merkityksen seuraavasti:

" C.S. Peircen ansio oli suurimmillaan siinä, että hän tallensi totuuden -niin kuin hän sen näki -aina Aristoteleen filosofisesta realismista 17-vuosisadalle, juonsi sen keskiajalla käytetystä skolastikkojen kielestä sellaiseksi, että mekin voimme sen ymmärtää, kääntäen sen termeille, jota yksinkertaisimmatkin nykyajan tiedemiehet voivat ymmärtää, kuten me hänen seuraajansakin".

(**Percy, W.**, *The Divided Creature, The Trouble with the West*, (From rep rint Wilson Quarterly), s. 81 1989; Woodrow Wilson International Center for Scholars., Summer 1989; AA 9 / 89-37.)

Ihmisen - ja maailman olemus

Walker Percyn mukaan **Charles Sanders Peircen** keskeisin löydös maailman - ja ihmisen olemuksesta - on ilmaistu kahdessa lauseessa:

1. "There are real things **out there** whose characters are independent of our opinion of them", ja
2. "There is not one kind **but two kinds of natural events in the world**",

joista ensimmäisellä lauseellaan **C.S. Peirce** viittaa siihen, että todellisuuden esineiden järjestyneisyyden tapa ei ole suoraa seurausta siitä, mitä niistä ajatellaan, tai miten ne kuvataan. Toisella lauseellaan **C.S. Peirce** ilmaisee sen, että *luonnolliset tapahtumat* sisältävät sekä materiaaliset - että "henkiset" tapaukset, jotka kuitenkin eroavat toisistaan fundamentaalisesti. Materiaaliset liikunnot ja vuorovaikutukset muodostavat maailman *dyadisen* (Dyad) olemuksen, ja sen syy-seurannon - ja sen "henkiset" tapaukset puolestaan muodostavat sen *triadisen olennon* (Triadic Creature) todellisuuden. *Dyadiset* tapaukset ovat tuttuja subjektiivisia asioita fysikaalisissa ja biologisissa tieteissä, ja niissä on usein kyse vastavuoroisesta toiminnasta kahden esineen, tai objektin välillä. Tätä vuorovaikutuksen mallia voidaan soveltaa toisiinsa vaikuttaviin molekyyliin, toisiinsa törmäileviin biljardipalloihin, toisiinsa törmääviin galakseihin - sekä stimulukseen vastaavaan organismiin. Jopa niinkin mutkikas tapaus kuin *Pavlovin koira* (jolle on aiheutettu ehdollinen syljeneritysrefleksi) voidaan selittää dyadien muodostaman yhdistymän kanssa. Kellon ääni, joka toimii stimulaationa koiran auditiivisiin reseptoreihin, efferenttien hermojen sähköimpulssi, aivojen synapsien muuntunut tulitus, hermosolujen sähköiset impulssit sylkirauhasiin, ja niin edelleen - koko prosessi voidaan ymmärtää **Walker Percyn** mukaan *dyadisten tapausten* tapausten sekvenssinä

(**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., ss. 80-81, AA 9 /89-37.)

Walker Percyn mukaan tämä outo uusi *triadinen olento* ei ainoastaan omaa tiettyä ympäristöä (kuten kaikki muutkin olennot), vaan sen maailma on totaliteetti, joka on nimetty joksikin. Tämä eroaa ympäristöstä tavanomaisessa mielessä, koska ympäristöllä on aukkokohdia - joita maailmassa ei ole. Mitä nämä aukkokohdat sitten ovat? Hunaja on osa mehiläisten ympäristöä, mutta matkalaukut, kuninkaat ja Buickit eivät sitä ole. Niinpä ne muodostavatkin mehiläisten ympäristön kannalta kuolleen alueen - tai aukon. Uuden *triadisen olentomme* maailmassa ei tällaisia aukkoja ole, koska aukkoja kutsutaan aukoiksi, tai tuntematonta tuntemattomaksi, tai *tuolla puolen olevaksi* (out there), tai sellaiseksi, josta ei voida mitään tietää. Näin sillekin on annettu nimi, ja aukko on täytetty. Lisäksi tälle *triadiselle olennot* sanat, symbolit ja symboloidut esineet ovat asetetut normeiksi, joksikin uudeksi maailmassa. Niitä voidaan virkistää ja kasvattaa; ne voivat olla voimattomia ja arkipäiväisiä, ja sitten äkkiä leikkaavia kuin timantti runoilijan käyttäminä. *Triadisen olennon* maailman kautta ihminen on *Homo Symbolicus*, hän joka käyttää esineitä ja asioita viittaamaan johonkin muuhun kuin itseensä, joista esimerkkinä olkoon äänteet ja niistä muodostetut sanat, tai jokin esine, johon sanalla voidaan viitata, kuten esimerkiksi sanan *ikonin* viittaavuus ikonimaalaukseen, tai muuhun asiaan, johon sanalla (ja esineellä) viitataan. Esimerkkimme termin fyysinen kohde voisi olla ikonimaalaus, jonka tehtävänä on olla muistuttamassa Jumalan läsnäolosta elämässä - mikä taas ei enää ole palautettavissa esimerkiksi tietyiksi äänihuulten liikkeiksi niin, että itse niillä suoritettu puheakti olisi sama kuin symboli.

(**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., s. 87, AA 9 /89-37.)

Walker Percy pitää yleisesti ihmisen ja eläimen välistä eroa perustavanlaatuisena oppi-isänsä **C.S. Peircen** tapaan - eli sen mukaisesti vain ihminen elää, ja on olemassa *triadisten olentojen* kansoittamassa maailmassa, kun taas eläinten todellisuus (ja niiden kieli) on parhaimmillaankin vain dyadusten liittymiä (*Complexus of Dyads*).

Itse en ole kovinkaan vakuuttunut siitä, että vain ihminen olisi se ainut olento, jolle tällainen erikoinen olemassaolon muoto olisi ominainen, koska valtaosaa ihmisistä voi minun mielestäni pitää melkoisen typerinä olentoina - ja monenkaan yksilön kohdalla ei voida puhua edes älykkyydestä. On miljoonia

ihmisiä, jotka eivät kuunaan keksi yhtään mitään muita hyödyttävää, ja jos heidän varassaan olisi ihmiskunnan tulevaisuus, voisimme hyvin ristiä kätemme, ja odottaa loppuamme kärsivällisin mielin. Mutta tietenkään en tarkoita tällä sitä, että heidän elämänsä olisi merkityksetöntä, koska siihen eivät heidän suoritteensa vaikuta.

Viisas, symbolinen olento ei pilaa ympäristöään, tai hävitä muita lajeja, tai käy loputtomasti sotia, ja tee melkein päivittäin lyhytnäköisiä ratkaisuja - ja aja näillä omaa - ja muitakin lajeja kohti sukupuuttoa. Näin ihminen kuitenkin tekee - ja siksi minusta ei voi puhua kovinkaan vakavalla rintaäänellä ihmisen jalomman olemassaolon puolesta, tai että että biosfäärissä vallitsisi toisistaan täysin erillään olevia todellisuuksien lajeja - eli eläinten ja ihmisten, ja että ihmiset olisivat näistä jotenkin aatellisempia kuin muut. Me emme tiedä varmasti sitä, millaisia symboleja eläimet käyttävät - ja mikäli suurin osa luomakuntaa kuuluisi puhtaasti dyadusten maailmaan, ei voisi olla olemassa ihmistäkään, tai *triadisia olentoja*, sillä miten nämä olisivat voineet syntyä, ja kehittyä. Kuka selittää sen, miten voi syntyä *triadinen maailma*? -Eli mikä olisikaan se kehityshistoria, jolla *triadisten olentojen* maailmaan voitaisiin päätyä? Täytyy olla olemassa ainakin jonkinlaista liukumaa lajien välillä - ja sellaiseksi eivät riitä dyadusten liittymät.

Mutta millä perusteilla **Walker Percy** on vakuuttunut siitä, että kyky käyttää symboleita kuuluu vain ja ainoastaan ihmiselle lajiominaisuutena:

*"Tämä outo kyky näyttää olevan ainutlaatuinen, ja esiintyvän **Homo Sapiens** lajilla, ja vaikka mitään epätieteellisyttä ei olekaan siinä, että liitetään jokin 'lajispesifi' piirre tähän tai tuohon lajiin, mikäli evidenssi niin osoittaa, niin monet tieteilijät, kuten myös **Darwin**, pitävät tätä ainutlaatuisuutta uhkaavana. Tuntemme kaikki ne viime vuosien psykologien ja nisäkätutkijoiden sankarilliset yritykset opettaa kieltä muille kuin **Homo Sapiens** lajille, erityisesti simpansseille, käyttämällä ASL:ää, kuurojen merkkikieltä. Oletus, joka tutkimuksessa on asetettu on, että simpanssit eivät puhu siitä syystä, että niiltä puuttuu tarvittava äänielin. Kuuluisin simpanssi oli **Washoe**, jolle **Alan** ja **Beatrix Gardner** väittivät opettaneensa kielen - mikä tarkoittaa sitä, että se ei ainoastaan ymmärtänyt yksittäisiä 'sanoja', yleisiä kielen substantiiveja, vaan myös kykeni muodostamaan niistä lauseita.,*

*"Tuntemme myös näille väitteille esitettyjä vastaväitteitä, jotka juontuvat pääosin **Herbert Terrace** suorittamista tutkimuksista. **Terrace** adoptoi simpanssin, jolle hän antoi nimen **Nim Chimpsky**, ja yritti opettaa sitä joka suhteessa samalla tavoin kuin opetetaan ihmislasta. Se, mitä **Terrace** oppi oli, että **Nim**, joka epäilemättä oli yhtä älykäs kuin **Washoe**, ei todellisuudessa käyttänyt kieltä. Se, mitä **Nim** ja **Washoe** todellisuudessa tekivät, perustui pienten kouluttajien antamien vihjeiden (**Cues**) huomioimiseen, ja niiden perusteella sen tai tämän suorittamiseen. Oikea käyttäytyminen pakittiin banaanilla tai millä tahansa muulla palkkiolla. Kouluttajat eivät epäilemättä toimineet heikossa uskossa. Se, mitä **Washoen** ja **Chimpskyn** tutkiminen paljasti ei ollut kaksivuotiaan ihmislapsen kielellistä käyttäytymistä, vaan klassista behaviorismin mukaista ehdollistumista. Kuten **Peirce** sanoisi, **Washoen** ja **Chimpskyn** 'kieli' voidaan ymmärtää 'complexus of dyads' -muodostelmina.,*

*"Voidaan piirtää kuva, jossa on esineitä (matter), ja nuolia (energy) yhdistämässä niitä kuvaamassa simpanssi **Washoen** käyttäytymistä, kuten myös ihmislapsen esi-kieltä, jossa lapsi vastaa kuulemiinsa ja näkemiinsä ärsykeisiin, kuten itkemällä äitiä ja maitoa. Tällaisella kuvalla ei voida kuvata 18 kuukauden ikäisen lapsen käyttäytymistä hänen katsoessaan äitiä ja sanoessaan **te kissi**".*

(**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in *Wilson Quarterly*, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., s. 81, AA 9 /89-37.)

Walker Percy esittää antropologi **Rickhard Leakeyn** otaksuman siitä, mitä ihmiselle (ei simpanssille) tapahtuu hänen käyttäessään sanoja symbolina nimeämisessä tai lauseissa:

"Speech is controlled by a certain structure of the brain, located in the outer cerebral cortex. Wernicke's area of the brain pulls out appropriate words from the brain's filing system. The angular gyrus ... selects appropriate word",

jonka jälkeen **Percy** hehkuttaa:

"*Vetää esiin? Valitsee? Nämä ovat transitiiviverbejä, joita käytetään subjektien ja objektien välisten suhteiden kuvauksissa. Sanat ovat objekteja. Mikä on subjekti? Piirrä minulle kuva Wernicken alueesta vetämässä esiin sanoja tai angularisesta poimusta niitä valitsemassa niitä. Onko olemassa yhtään tapaa tätä, jotakin toista kuin otaksumalla pientä **homunculusta** vetämässä esiin ja valitsemassa (sanoja)?, "Sitten on olemassa **John Austinin, John Searlen, ja muiden kehittämä puheakti-teoria (speech-act), joka on lupaava siksi, että se tutkii aktuaalisia puheilmaisuja ja lauseita. Austin erottaa toisistaan jotakin sanovat lauseet, ja jotakin tekevät lauseet. Niinpä lause 'avioiduin hänen kanssaan' on yhdenlainen puheakti, lausuma eräästä tapahtumasta. 'Tahdon' lausuttuna vihkiäistilaisuudessa on toisenlainen suorittamisen tapa, ja liittyy seremoniaan itseensä. Puheaktien käyttäytymiset on luokitettu, mutta jälleen keisarin pikkupoika tulee uteliaaksi. 'Puheaktit'? hän kysyy. 'Mitä tarkoitat akteilla? Et koskaan käytä sanaa akti kuvatessasi muiden luontokappaleiden käyttäytymistä'. Akti vaatii aina sen suorittajan, agentin, joka toimii ennen aktia. Piirrä minulle kuva puheaktista. Missä, ja mikä on tämä olento, suorittaja"?***

(1) (**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., s. 84, AA 9 /89-37.)

Tänä päivänä tiedämme, että esimerkiksi simpanssien geneettisestä perimästä 98% on samaa kuin ihmisellä - eli perusteita ihmisen ainutlaatuisuudelle ei löydy ainakaan tästä suunnasta. Täysikasvuinen simpanssiurosa saattaa olla vastahakoinen kaveri, ja sen suhtautuminen manipulointiin voi kääntyä helposti kapinaksi. Tilanne on täysin sama, jos yritettäisiin tutkia arvonsa tuntevaa teollisuusjohtajaa, tai presidenttiä, ja juoksuttaa heitä sokkelossa, ja yrittää palkita sitten vaikkapa oluella. Tästä syystä vain rauhallisimpia eläinyksilöitä voidaan tutkia, ja pitää niitä ihmisasumuksessa perheenjäseninä. Heti, kun älykäs simpanssiyksilö huomaa saavansa "symbolien käytöstä" joitakin etuja, se opettelee niitä lisää. On selvää, että sellainen yksilö, joka ei näytä oppivan mitään, korvataan pian toisella, jonka kanssa voidaan edistyä nopeammin. Simpanssit eivät puhu, mutta niin eivät tee myöskään koirat, ja silti niihin voidaan vaikuttaa, ja saada niihin läheinen kontakti monellakin eri tavalla. Eläimiä täytyy osata "lukea" - kuten eläimetkin oppivat "lukemaan" ihmisiä, ja ennakoimaan heistä asioita. Koiralle annettut sanalliset, lyhyet käskyt eivät ole sitä vuorovaikutusta, jolla siihen ylläpidetään suhteita, ja saadaan se yhteistyökykyiseksi - vaan siinä käytetään ei-sanallisia keinoja, jotka kehittyvät luonnostaan, ja jossa toiset ovat muita taitavampia. Ilman tätä taustalla tapahtuvaa prosessia yksikään koira ei noudata annettuja käskyjä. Voi sanoa, että ainakin 98% kaikesta vuorovaikutuksesta koiraan on ei-verbaalista, ja se, miten monia sanallisia "käskyjä" koira ymmärtää, ei kerro oikeastaan mitään sen vuorovaikutuskyvyistä. Simpanssit, jotka ovat paljon lähempänä ihmistä, eivät nekään käytä luontaisesti sanoja, mutta yhteisymmärrys niiden kanssa syntyy silti varsin helposti - koska me olemme lähes samaa lajia geneettisesti. - Mutta silti tässä täytyy ottaa huomioon se, että simpanssi on tällöin koko ikänsä eristettynä muista, aidoista lajitovereistaan, ja sitä voidaan monessakin mielessä verrata elinkautisvankiin, ja se voi kärsiä erilaisista psyykkisistä häiriöistä. Tilanne olisi sama, jos joku ihmislapsi annettaisiin imeväisikäisenä jokin vieraan lajin kasvatettavaksi (ja tutkittavaksi), ja ne yrittäisivät opettaa sille rintaan rummutusta, ja äkeitä, varoittavia murahteluja, tai oksien laahaamista ja hypähtelyä ja valehyökkäyksiä. - Nämä kun ovat viestejä jostakin.

Kyse saattaa ollakin simpanssien puheen, ja ajattelun puuttumisen kohdalla kokonaan muusta kuin kyvyttömyydestä käyttää käsitteitä. Ehkäpä puhe ei olekaan se paras tapa vuorovaikutukseen, tai äänen tuottaminen palveleekin jo muita tarkoituspäitä. Amerikan tasankointiaanien kielessäkin oli useita viittomien kaltaisia merkkejä, joilla tietoa pystyttiin siirtämään hetkessä aina näköyhteyden rajalle, ja simpansseilla saattaa olla käytössään samankaltaisia keinoja. Simpansseilla huutaminen on yleensä varoitusmerkki, tai sillä halutaan tehdä vaikutus toisiin yksilöihin. Joskus äänenkäyttö saattaa merkitä paljastumista, ja vaaraa - ja silloin onkin parasta pysytellä hiljaa. Luonnonvaraisia simpansseja ja gorilloja tutkineet ovat panneet merkille sen, että nämä ovat hyvin sosiaalisia olentoja, ja että tilanteet laumassa muuttuvat jatkuvasti, ja suosivat sosiaalisesti taitavia yksilöitä. Simpanssien sukupuolikäyttäytyminen eroaa ihmisten käyttäytymistavasta monessakin suhteessa, ja muitakin eroavaisuuksia on. Mutta myös yhtäläisyyksiä ihmisen suuntaan, Simpanssit opettavat useita taitoja jälkeläisilleen, ja opetus kestää pitkään. Koska ne ovat pääasiallisesti kasvissyöjiä, niiden täytyy opetella tunnistamaan metsän syötävät ja myrkylliset kasvit, hedelmien kypsyamisajat ja syötävät hyönteiset, ja sen sellaisia asioita. Ne eivät näytä käyttävän tässä sanoja, vaan tieto siirtyy jollakin toisella tavalla. Jokaisessa yksittäistapauksessa yksilöt

opettelevat ehkä jäljittelyinkin kautta oikeat menetelmät - ja kaikki yksilöt eivät opi niitä koskaan. Kyse on aivan samasta kun joku meistä seuraa jonkun ammattimiehen työtapoja, ja yrittää tehdä asiat niinkuin on nähnyt niitä tehtävän. Tämä ei välttämättä onnistu ensimmäisillä yrityksillä, koska kaikki tarpeellinen ei selviä vain katselemalla, tai kuuntelemalla mitä sanoja käytetään.

C.S. Peirce oli erityisen kiinnostunut käyttämään dyadinen-triadinen erottelua semiotiikassaan, josta sittemmin paisui merkkien tiede. **Walker Percyn** mukaan hän erotti toisistaan *indeksin* (Index) ja *symbolin* (Symbol). Alhainen ilmanpaine on ihmisille *merkki* (Sign), ja sadetta merkitsevä indeksi. **Percy** esittää esimerkkinä symbolifunktion heräämisestä tapauksen, jossa **Helen Kellerin** oppi ensimmäiset askeleensa käsitteellisessä ajattelussa:

*"Sana pallo merkitsee minun koiralleni sellaista indeksiä, jonka mukaan sen on mentävä noutamaan pallo, mutta jos sanon sinulle sanan pallo pidät sitä symbolina, ja katsot kenties minua hämmästyneenä ja epäillen, että olen ehkä järjiltäni, ja sanot kenties: 'Pallo, pallo? No mitä siitä?'. Näiden kahden välinen ero, hämmentävästi ja usein kutsuttu indeksin ja symbolin, merkin ja symbolin, signaalin ja merkin väliseksi eroksi kuvastuu ehkä dramaattisimmin **Helen Kellerin** kuuluisassa kertomuksessa, jossa hän kuvaa sitä, kuinka hän ensimmäisen kerran ymmärsi, että hänen käteensä sormella tavatut sanat, kuten kuppi, ovi, kupin noutaminen, oven avaus; haluan vettä, ja sen jälkeen ikimuistoinen hetki pumppuhuoneessa, jossa hänelle valkeni, että käteen kirjoitettu sana 'vesi' merkitsi samanaikaisesti ylle valuvaa vettä. Kyse ei ollut mistään vähemmästä kuin hänen elämänsä uudesta alkamisesta persoonana".*

(**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., ss. 81, 84, AA 9 /89-37.)

Omat kokemukset omasta koirastani, ja sen kyvystä "ymmärtää" sanoja eivät kuitenkaan tue **Percyn** yksioikoisia havaintoja - vaikka uskonkin, että **Helen Kellerin** kokemus saatoi olla kuvatunkaltainen. Koirani tuntuu hyvin ymmärtävän esimerkiksi sentapaisen yksinkertaisen sanan kuten "sukka" yleismerkityksen, koska pyynnöstäni se noutaa sen sukan, minkä sattuu löytämään, kun yllytän sitä etsimään jotakin sukkaa noin ylipäättään - ja samoin se myös pyynnöstä noutaa pyynnöstä jonkin tietyn sukan - eikä tällöin etsi muita mahdollisia sukkaa. Uskon, että tämä perustuu sen esi-isien tapaan suorittaa "yleistä" hakua - ja kun kohde on paikannettu - sitä "erityistä" jäljitystä. Itse menettelen samalla tavoin kun etsin tietoa, joka täydentäisi jonkin jo olemassaolevan tiedon, ja tiedän sen olevan saatavissa jossakin - mutta en tiedä, mitä olisi tarkkaan ottaen haettava. Koirani tietää myös, milloin se todella pääsee ulos, ja milloin taas ei - koska ymmärtää sen, mitä "kaupassa käynti" merkitsee. Se on tapa ilmaista sille se, ettei se pääse mukaan. Jokainen, jolla on koira tietää, miten etevä ne ovat aavistamaan tällaisia asioita etukäteen. Se on myös hyvin tarkka puruluidensa määrän suhteen (niitä on sillä yleensä useita) ja etsii tiivistä kaikkialta, jos huomaa jonkun puuttuvan, ja pyytää vielä apuakin. En harjoituta koiraani kuitenkaan mitenkään, ja se on hyvin tavallinen koira monessakin mielessä. En suhtaudu siihen myöskään jonkinlaisena laboratoriorottana, vaan kyseessä on ystäväni, joka ymmärtää minua enemmän kuin minä voin koskaan ymmärtää sitä. Onkohan niin, että **Percyllä** on ollut sattumoisin tyhmempi koira kuin minulla - tai vähemmän aikaa sille? Minun koirallani on lisäksi taito etsiä ihmisiä kun sille sanotaan heidän nimensä. Mitkään hajujäljet eivät ole tarpeen, koska se muistaa ne, ja osaa yhdistää ne oikein. Monasti vaikuttaakin siltä, että sillä olisi maagisia kykyjä. Luulen kuitenkin, että tällaisia koiria on muitakin, ja enpä pidä itseäni juurikaan sen parempana kuin omaa koiraani, ja tulen kaipamaan aikani sitä enemmän kuin monia ihmisiä. Ja yleisesti: kun katson joskus ikkunasta kun joku peruskoulun alaluokkalainen pieksää jotakin puuta pitkällä seipäällä, tai takoo pensaita pitkällä kepillä - enpä voi välttyä vaikutelmalta, että siinäpä soma lauma pikku simpansseja, joista yksi näyttää vahvistavan asemaansa laumassa. On vaikeaa ajatella, että kaikki heistä olisivat luomakunnan kruunuja, koska ennemmin tulee mieleen hälisevä parvi lokkeja.

Walker Percyn mallin ansiot ovat kuitenkin kiistattomat, kun hän soveltaa malliaan tieteeseen. Hän esittää artikkelissaan "The Divided Creature" kaksikin laajaa väitettä koskien tieteen olemusta. Ensimmäinen niistä on se, että se näkemys maailmasta, jonka tiedostamattomasti tai tiedostaen modernin tieteen kautta on saatu, on radikaalilla tavalla *inkoherentti* (Termi *inkoherentti* juontuu latinan *incohaerere* sanasta, ja tarkoittaa yhteensovittautumusta /not-sticking-together/). Tämän väitteen korollaari on se, että moderni tiede on kokonaisuudessaan itse myös radikaalilla tavalla inkoherentti. Se ei

ole sitä ainoastaan silloin, kun se etsii selitystä esineille, ei-inhimillisille organismeille ja kosmokselle, vaan myös silloin kun pyritään ymmärtämään ihmistä; eikä tällöin pelkästään koskien ihmisen fysiologiaa, neurologiaa ja verenkiertoa, vaan ihmistä *man qua man*. Siis etsittäessä selitystä ihmisen olemukselle silloin kun ihminen on erityisesti inhimillisimmillään.

(Percy, W., *The Divided Creature*., in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., s. 77, AA 9 /89-37.)

Walker Percyn artikkelin "*The Divided Creature*" mukaan sekä **Charles R. Darwin** että **Sigmund Freud** olivat molemmat suuria miehiä - oikeita organismiuden ja psyykkien mestareita, ja tekivät suuria tieteen edistysaskelia, mutta nykyään voitaisiin väittää, ettei kumpikaan kyennyt silti ylittämään *dyadisen* ja *triadisen* -välistä aukkoa.

Charles R. Darwin asetti itsensä sen toiselle puolelle tutkimuksessaan lajien synnystä (*The Origin of Species*). **Freud** tarjosi hyvin erilaisen, eikä yhtään vähemmän villin taistelun, *Sen* (Id) ja toisaalta *yliminän* (Superego) välillä - mutta vuorovaikutuksen kumminkin. **Charles R. Darwin** ja **Freud** olivat todellisia vallankumouksellisia, ja heitä syytettiin heidän vihollistensa taholta liiankin radikaaleiksi. Vaikka tosiasiasa, kuten nykyään näyttäisi, he eivät olleet kyllin radikaaleja. Ehkä vika oli siinä, että kummankaan oman henkilökohtaisen elämän aktiviteetti ei noudattanut laadittuja teorioita:

"Sillä kuinka Darwin saattoi huomioida 'vaihtelua', jota hänen omassa lajissaan esiintyy ja sen erityisissä käyttäytymisissä, istuessaan tutkijanhuoneessaan Kentissä ja kirjoittaessaan totuutta niin kuin hän sen näki, evoluutiosta? Ja mikäli Freudin psyyke on samanlainen kuin meidän, kilpailevien voimien dynamiikkaa, kuinka se saattoi koskaan päätyä totuuteen psyykestä, sisältäen myös hänen oman psyykensä totuuden"?

(Percy, W., *The Divided Creature*., in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., s. 80, AA 9 /89-37.)

Walker Percy esittää artikkelissaan *The Divided Creature* tieteiden välillä vallitsevan paradoksin kuvaamalla sitä, kuinka jotkut tieteenaloista koostuvat lukuisista alalajeista, ja toisissa niitä on vain harvoja, vaikka ne läpäisisivät tutkimuksellisesti kaikki muut niin tarvittaessa:

"Meistä ei ole outoa hypätä luonnontieteen lajista, eläinbiologiasta siitä lausumia antavaan formaaliin tieteeseen, joka tutkii olentoa 'biologia' - vaikka emme edes tiedä, kuinka sinne olemme siirtyneet. Emme pidä ihmeenä, että on olemassa vain yksi kemiantiede ja neurologia, mutta ainakin 600 erilaista koulunkuntaa psykoterapiasta ja kasvamisesta. Hyväksymme selitykseksi sen, kaiken jälkeen, että aivot ovat paljon mutkikkaammat kuin suolamolekyylit, tai jopa hermosolu. Tämä saattaa pitää paikkansa, mutta se ei selitä sitä miksi fyysiset tieteet yhdentyvät samalla kun psyykkiset tieteet eriytyvät - ja tyhmityvät niin kuin ne tekevät"

- mutta edelleen **Walker Percyn** mukaan mielen ja tietoisuuden suhteet on ilmaistu monasti seuraavankaltaisina dualismin mukaisina lauseina:

"What can a physiological psychologist say about human self-awareness? We know that it is altered by changes in the structure of chemistry of the brain. We conclude that consciousness is a physiological function, just like behavior".

(Percy, W., *The Divided Creature*., in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., s. 80, AA 9 /89-37.)

Se, että sanotaan mielen olevan aivojen organisoitumisen funktio on **Walker Percyn** mukaan samaa kuin sanottaisiin **Rafaelin** teoksen *Orleansin Madonna* olevan maalauksen ja siinä käytettyjen värien ominaisuus:

"Voiko kukaan kuvitella kuinka psyyken psykologia, jota Freud ja Jung harjoittivat, ja kuinka se

sittemmin edistyikään, voisi tavoittaa sen psykologian, jota **Skinner** neuronien psykologiassaan harjoitti, kuinka paljon taidokkaammaksi ja modifioidummaksi se sittemmin muodostuikaan, voisivat yhdessä suuntautua joihinkin kehittyneistä hahmo- ja kognitiivisen psykologian suuntauksista? Samantapaisia inkoherenssiuksia voidaan löytää myös muista ihmistä tutkivista tieteistä. Sosiologia ja kulttuuriantropologia käsittelevät ryhmiä ja kulttuureja, ihmisiä; voisi sanoa inhimillisiä organismeja. Mutta sosiologia käsittelee myös sellaisia seikkoja, kuten itse, roolit; antropologia sellaisia seikkoja, kuten noituus, riitit. Kuinka voidaan siirtyä organismista rooleihin ja riitteihin? Lingvistiikka käsittelee ihmisen tuottamia ääniä. Useat organismit tuottavat ääniä, herättääkseen kumppaneidensa huomiota, karkoittaakseen kilpailijoita, tiedottaakseen toisille löytäneensä ruokaa, kutsuakseen jälkeläisiään, ja niin edelleen. Niin menettelevät myöskin inhimilliset organismit. Mutta he, inhimilliset organismit, tuottavat myös sellaisia ääniä, joista muodostuu lauseita, jotka kertovat myös totuuksia esineistä ja asioista, niiden valheellisuudesta, kuten ne voivat myös olla täysin mielettömiä ja tarkoituksettomia. Kuinka tähän päädyttiin"?

(Percy, W., *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., s. 79, AA 9 /89-37.)

Walker Percyn mukaan jopa suuri tieteilijä **Charles R. Darwin**, joka yhdisti lähes kaiken muun, koki vaikeuksia kun tuli kyse tästä erityisestä aktiviteetista. Tavasta, jolla **Charles R. Darwin** käsittelee kysymystä oli hänen määritelmänsä mentaalista aktista, joka hänen käsityksensä mukaan omasi pitkälti samaa luonnetta eläinten ja ihmisten parissa. Kuinka hän tämän tietää?

Walker Percy kirjoittaa artikkelissaan:

"When I say to my terrier, in an eager voice (and I have made the trial many times), 'Hi, hi, where it is?' she at once takes it as a sign that something is to be hunted, and generally first looks quickly all around, and then rushes into the nearest thicket, to scent for any game, but finding nothing, she looks up into any neighboring tree for an squirrel. Now do these actions not clearly show that she had in her mind a general idea or concept that some animal is to be discovered and hunted?"

Tämä on viehättävä tapaus, ja sitä ei ole välttämätöntä kommentoida, paitsi siinä mielessä, että myöhemmät tieteilijät luultavimmin hymyilisivät ja epäilisivät, jotkut taas saattaisivat lisätä: No jaa, ehkäpä eivät koirat, mutta entäpä delfiinit ja simpanssit?

(Percy, W., *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., s. 79, AA 9 /89-37.)

Tähän ylläolevaan lainaukseen sanoisin, että erityisesti metsästyskoirat - kuten muutkin petoeläimet - ovat hyvinkin motivoituneita etsimään metsästettäviä eläimiä - käskettiin niitä tähän tai ei. Myös ihmiset etsivät ruokaa, jos heidän on nälkä - ja nälän kasvaessa he eivät enää nirsoile sen suhteen. Mutta on myös totta, että koiria voidaan menestyksellä ohjata käsittelemään omia viettejään, ja hillitsemään niitä tarvittaessa. Koirille on etua siitä, että ne ovat herkistyneitä tapojen hahmottamiseen - olipa kyse sitten saaliseläinten tavoista, tai omasta laumasta. Saman edun voi myös ihminen saavuttaa - kun tuntee ne tavat, jotka tilanteessa vaikuttavat, ja määräävät tapahtumien kulun. Saalistettaessa ei pohdiskelevasta ajattelusta olisi mitään hyötyä, tai voimakkaista emootioista, vaan siitä, että etukäteen ollaan selvillä tavoista. Sitä vastoin tiettyjen, laajempien tapahtumakuvioiden hahmotus on aina hyödyksi. Metsästäjät kykenevät tämän tietoisuuden vuoksi siten menestyksellä ohjaamaan sitä, mitä koirat hakevat, tai minkä otuksen perään ne säntäävät, ja miten ne siinä onnistuvat. Koiran ei tarvitse varsinaisesti "haluta" tiettyä saaliseläintä, koska sen valitsee laumanjohtaja - mutta sillä on tietoa siitä, että se saa vatsansa täyteen kun tekee toivotulla tavalla. Ihmiset menettelevät samalla tavoin esimerkiksi sodassa, jossa laajempi selitys tapahtumille ja niiden syille tulee esille myöhemmin - ehkä vuosikymmenien kuluttua. Tällaisia valintoja tehdään myös jäsentyneessä susilaumassa, ja osa siinä elämisestä muodostuu viettien tukahduttamisesta - koska esimerkiksi kaikki yksilöt eivät voi laumassa samanaikaisesti lisääntyä. Niinpä myös koiria voi opettaa sekä tukahduttamaan tiettyjä yllykkeitään, sekä myös etsimään mitä tahansa, jota ne eivät itse asiassa itse lainkaan tarvitse - kuten etsimään hukkuneiden ruumiita, räjähteitä, ja huumeita. Kulkukoiriin elämä koostuu pääasiassa epämääräisestä ruuan haeskelusta, ja siten niiden käyttäytyminen on luoteeltaan

"yleistä", eikä jonkun tietyn makupalan etsintää. On eduksi painaa mieleen sellaisia paikkoja, joissa on ollut aiemmin menestystä. Mutta puhuttaessa erikseen tiettyyn tehtävään koulutettavasta koirasta, tai ihmisistä, on selvää, ettei niitä, tai ketään saa etsimään esimerkiksi kuolleita pelkästään näiden löytämisen riemusta. Monetkaan koirista eivät varmasti riemurinnoin riennä etsimään hukkuneita, tai esimerkiksi räjähtämättömiä maamiinoja, ja myös koirat saavat kärsiä löydöistään selvästi huomattuaan, mitä itse asiassa ovat löytäneet. Olipa kyseessä sitten ihminen, tain koira, näyttäisikin olevan kyse siitä, millä motivointi tapahtuu, ja miten oppimista ohjataan. Monastihan näkee esimerkiksi työpaikkailmoituksia, joissa "annetaan hakijain näyttää leijonankyntensä" - eli tuottaa työnantajalle rahaa enemmän kuin häneen kulutetaan. Tällaisen tarjouksen hyväksyminen ei ole älykäästä käyttäytymistä, koska sellaista ihmistä ei olekaan, joka ei parin vuoden sisällä olisi antanut kaikkea annettavaansa - ja sitten onkin aika ottaa remmiin toinen, jonka täytyy näyttää omat kyntensä. Tällainen lauma on kylmä, ja luonnoton, koska se perustuu pelkästään terveiden ja voimakkaiden jäsenyyteen, ja hylkää ne, joista ei enää saada hyötyä. Sellaista laumaa ei älykäs valitse omaksi ryhmäkseen.

Ihmisen itsensä kannalta katkeraa on huomata, että hän ei ole kovinkaan paljoa terävämpi kuin hänen oma koiransa, joka puutteistaan huolimatta suuntautuu elämiseen terveellä tavalla, ja jota on perusasioissa aika vaikea huijata. Toisin on ihmisen laita, ja totta on esimerkiksi se, minkä kauppamiehet ovat aina tienneet: ettei yksittäisten ihmisten omilla käsityksillä, tai etevimmilläkään tiedoilla ole juurikaan merkitystä silloin kun heitä indoktrinoidaan tiettyyn kuluttamisen massakäyttäytymiseen, tai sinällään järjettömien asenteiden omaksumiseen, tai erilaisten kuntouilutelineiden himoitsemiseen. Tässä suhteessa ihmiset ovat tavattoman typeriä, pisteen kaltaisia - ja yliopistoväki rynnii etunenässä näillä turhuden markkinoilla, ja kaikki heistä kiirehtivät riemurinnoin, ja yhtenä laumana elinkeinoelämän johtajakoiran perässä hakemaan maailmalta lisää rahaa, ja kukaan ei enää puhu perustutkimuksesta, joka ei rahaa tuota.

Walker Percyn mielestä eräs keino ylittää moderni mielen ja aineen välinen repeämä löytyy kielestä - mikä ei tarkoita sitä, että etevimmät kielenkäyttäjät olisivat parhaimpia kuromaankuilua umpeen. Kieli on sanoja ja merkityksiä. On mahdotonta kuvitella kieltä, jossa ei olisi kumpaakin elementtiä. **C.S. Peircen** kannalta todellisuus koostuu nimenomaan kahdenlaisista luonnollisista tapauksista, joilla on erilaiset parametrit ja variaabelit. Jos yritellään uskotella, että on olemassa vain yhdenlaatuisia tapauksia päädytään **Walker Percyn** mielestä juuri nykyiseen surkeuteen, joka vaikuttaa sosiaalitieteissä; ja mikä vielä tärkeämpää, päädytään tiettyyn *mielen kastiin*, skientismiin, joka kadottaa todellisuuden ja luo syvän hämmennyksen yritettäessä ymmärtää itseämme. **C.S. Peirce** piti dyadista ja triadista toisistaan riippuvaisina todellisuuden lajeina, ja sitä niiden tulisi ollakin, mikäli pyritään tarkkaan tietoon koko todellisuudesta. Se, että ihminen mahdollisesti on itse itsensä symboli ei takaa sitä, että hän olisi eettisesti ja moraalisesti kaikelle muulle mittapuu; symboli voi siten perustua suuresti virheellisille otaksumille, ja symboli voi olla yleisesti hyväksyttynä hyvänä symbolina riippumatta siitä, onko siitä johdettavissa seuraamusvaikutuksia, tai mitkä sen soveltamisen seuraamukset ovat. Se, mitä sanotaan korostettaessa ihmisen symbolisuutta on vain se, että sen lajinen olento ihminen on, niin hyvässä kuin pahassakin, ja että tätä symbolista luonnetta ei voida kiistää tai eliminoida. **Walker Percyn** mukaan on aivan kuin eläisimme *San Andreasin siirtymän* kohdalla sijaitsevassa talossa, jossa kohden repeämä olisi hyvin kapea, mutta myös hyvin syvä, ja olisimme kuitenkin tottuneet sen olemassaoloon kuin vanhoihin kenkiimme. Voit tottua mihin hyvänsä. Voimme hypätä puolelta toiselle, ruokkia itseämme ja *dyadista koiraa* repeämän toisella puolen, ja toisella puolen lukea **Joseph Campbellia** tai kirjoittaa *triadista teosta* juurikaan ihmettelemättä. Vain hetkeksi voimme katsahtaa kuiluun ja pelästyä, sekä omaksua jonkin uuden ajan uskonnon, kuten *Gaian*. Toisella puolelta ovat dyadisiet tieteet, ydinfysiikasta akateemiseen psykologiaan ja tällä puolen ydinfysiikasta muodostetut mielipiteet ja akateemiseen psykologiaan kehitetyt teoriat - niin kuin ne maailmassa ovat olemassa, tai olemassaoloonsa tulemassa.

(**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in *Wilson Quarterly*, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars., ss. 81, 83, AA 9 /89-37)

Eräs **Walker Percyn** väitteistä on, että inkoherenttiuden lähde piilee tieteessä itsessään rakenteellisesti, niin kuin tiedettä nykyään maailmassa harjoitetaan, ja että ratkaisua vaikeuksiin ei löydy jostakin tieteen ulkopuolisesta lähestymistavasta, kuten uudesta tieteen uskonnosta, vaan tieteen itsensä piiristä. Hän toteaa, että tosiasia tieteessä ei ole onnistuttu irtautumaan **Descartesin** antiikkisesta dualisimista; tämä jakoi todellisuuden *res cogitans*, mieleen, ja *res extensa*, aineeseen. Syntyneessä mallissa ainoastaan

Jumala kirjaimellisesti tiesi, miten toisen tuli toisen suhteen menetellä. Seuraavat lausumat henkivät myös dualismia, vaikka niitä antaessaan ihminen ei mieltäisikään itse olevansa se, joka tietää, miten toisen suhteen on meneteltävä, tai sitä, että jotakin on jaettu jo ennen kuin sitä on tavoiteltukaan:

- *Mieli on neuronien organisoitumisen tulosta, niiden ketjuuntumisesta ja nii den välisten neurotransmittereiden toiminnasta seurannut ilmiö.*
- *Aivojen suhde mieleen on suoraan analoginen tietokoneen ja siinä käytetyn ohjelmiston väliseen suhteeseen.*
- *Ainut ero meidän ja **Apple-tietokoneen** välillä on kompleksisuuden asteessa.*

(**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars,. ss. 77-78, AA 9 /89-37.)

Walker Percyn mukaan voidaan osoittaa, että tietyillä tieteen alueilla epäonnistutaan sisäisen terminologian koherenttiuden suhteen, ei niinkään koskien tavanomaisia humanistisia käsityksiä epätieteellisyydestä, metafysisyydestä tai non-faktuaalisuudesta, vaan tietyillä tietämisen alueilla omien teorioiden ja mallien ollessa inkoherentteja ja epämääräisiä. Hämmäntävä seikka **Percyn** mielestä on se, että *inkoherenssi* toisaalta tunnetaan ja toisaalta siihen suhtaudutaan aina kuten hieman omituisena ja epämieluisana perheen jäsenenä - Se on kuin epämieluisa perheasia, kuten *Otto-eno*, joka on todellakin hieman kummallinen, mutta on ollut sellainen jo niin kauan, että kaikki ovat jo tottuneet siihen.

(**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars,. pp. 77-78, AA 9 /89-37.)

Walker Percyn mukaan epämieluisuus esiintyy silloin, kun tieteet speaktaakkelinomaisesti onnistuvat paikantamaan jäljelläolevan kosmoksen - ja ihmisen aseman siinä, kuten psykologiassa, psykiatriassa, lingvistiikassa, antropologiassa ja sosiologiassa on tehty. Jos kaikesta huolimatta tapahtuu jotakin outoa annetaan selitykseksi että subjekti, ihminen, on kompleksi ja vaikea ilmiö, kuten kosmoskin. Mitä silloin voisi sanoa kaaoksesta, joka on kosmoksen ulkopuolella? Kosmoksen tapauksessa vallitsee kuitenkin se etukäteisolettamus, että tietämättömyyden alue vähenee tasaisesti tieteen edistyessä. Ihmistieteiden tapauksessa inkoherenttius on kuitenkin kroonista ja näyttää pysyvän jäljittättömissä. **Percy** esittää erään esimerkin collegen psykologiankurssilta, jossa opetetaan mitä ovat neuronit, signaalit, synapsit, transmitteriaineet, keskushermosto, aivot, jne., kuten myös mitä ovat mieli, persoonallisuus, itse, tietoisuus, ja myöhemmin ehkä minä, yliminä ja arkkityypit. Luetteloituina näyttäisi olevan kahdenlaisia asioita, niitä, joilla voidaan suorittaa mittauksia, kuten neuronit. Toisaalta luetteloituina esiintyy sellaisia sanoja, kuten itse, minä ja tietoisuus eivät ole esineitä, tai seikkoja, joiden energiainvaihtoa voitaisiin mitata. Niitä voidaan ainoastaan kuvata sentapaisilla sanoilla kuten mentaalisuus ja mieli. Sillä, että psykologiassa käsitellään mentaalisia ja fysiologisia entiteettejä puhuttaessa aineesta ja mielestä, ei ole **Percyn** mukaan yhteisyyttä sille, millainen on eläinten todellinen olemus.

(**Percy, W.**, *The Divided Creature.*, in Wilson Quarterly, Summer 1989; Reprinted., by The Woodrow Wilson International Center for Scholars,. p. 78, AA 9 /89-37.)
